

# Електронна довідка про податкове резидентство підходить для застосування міжнародного договору – позиція Верховного Суду

Довідка про податкове резидентство нерезидента не обов'язково повинна існувати у паперовій формі, щоб український платник податків міг застосувати положення міжнародного договору про уникнення подвійного оподаткування. До такого висновку дійшов Верховний Суд у постанові від 01.09.2026 у справі №160/5435/25.

Це рішення має практичне значення для українських підприємств, які виплачують нерезидентам дивіденди, проценти, роялті, винагороду за послуги та інші доходи і застосовують звільнення від оподаткування або понижену ставку податку відповідно до міжнародного договору.

## У чому виник спір із ДПС

Українське підприємство працювало з контрагентом – резидентом Польщі. Польський податковий орган видав контрагенту сертифікат податкового резидентства за формою CFR-1 **в електронному вигляді**. Документ містив електронний підпис уповноваженої особи податкового органу.

Платник звернувся до ДПС за індивідуальною податковою консультацією та запитав, чи може така електронна довідка бути підставою для застосування міжнародного договору про уникнення подвійного оподаткування.

Позиція ДПС була негативною: контролюючий орган зазначив, що Податковим кодексом нібито не передбачено можливості використання електронної довідки для застосування переваг міжнародного договору.

Платник оскаржив ІПК до суду.

## Що передбачає Податковий кодекс

Відповідно до пункту 103.4 статті 103 Податкового кодексу України, підставою для звільнення або зменшення оподаткування доходів нерезидента з джерелом їх походження з України є подання нерезидентом податковому агенту довідки, яка підтверджує, що він є резидентом держави, з якою Україна уклала міжнародний

договір.

При цьому пункт 103.5 статті 103 ПКУ передбачає, що така довідка:

- видається компетентним або уповноваженим органом відповідної країни;
- видається за формою, затвердженою відповідно до законодавства цієї країни;
- має бути належним чином легалізована, якщо така легалізація необхідна;
- має бути перекладена відповідно до законодавства України.

**Вимоги про те, що така довідка повинна існувати виключно на папері, у цих положеннях ПКУ немає.**

## Що встановив Верховний Суд

У справі №160/5435/25 польський податковий орган видав сертифікат резидентства в електронному вигляді. Документ містив електронний підпис уповноваженої особи та був перекладений українською мовою. Справжність підпису перекладача була засвідчена нотаріально.

Верховний Суд погодився з висновком про те, що **Податковий кодекс України не встановлює імперативної вимоги щодо виключно паперової форми довідки про податкове резидентство.**

Суд звернув увагу: ПКУ вимагає, щоб документ був виданий компетентним органом відповідної держави за формою, встановленою її законодавством. Сам по собі електронний формат документа не означає його недійсності.

Крім того, суд врахував правила законодавства про електронні документи: оригіналом електронного документа є електронний примірник із необхідними реквізитами, зокрема електронним підписом, а юридична сила документа не може заперечуватися лише через те, що він має електронну форму.

## Практичний висновок для бізнесу

**Якщо іноземний податковий орган видає сертифікат податкового резидентства в електронній формі, сама відсутність паперового оригіналу не повинна бути підставою для відмови у застосуванні міжнародного договору.**

Однак рішення Верховного Суду не означає, що достатньо будь-якого PDF-файлу або сканованої копії довідки.

Перед застосуванням пониженої ставки або звільнення від оподаткування варто

перевірити щонайменше:

- хто саме видав документ;
- чи є цей орган компетентним органом відповідної держави;
- чи відповідає форма документа законодавству країни нерезидента;
- чи є документ саме електронним оригіналом, а не звичайною скан-копією;
- чи можливо перевірити електронний підпис;
- чи потрібна легалізація або апостиль з урахуванням міжнародних договорів;
- чи виконані вимоги щодо перекладу;
- чи охоплює сертифікат необхідний податковий період;
- чи виконуються інші умови конкретного міжнародного договору.

## Електронна довідка – це не те саме, що скан паперової

Це особливо важливе практичне розмежування.

**Електронний документ** створюється в електронній формі та містить реквізити, які дозволяють встановити його походження та перевірити електронний підпис.

**Скан або фотографія паперової довідки** самі по собі не стають оригіналом електронного документа лише тому, що передані електронною поштою.

Тому при роботі з нерезидентом важливо отримати не просто файл, а зберегти сам електронний документ та, за можливості, інформацію, необхідну для перевірки його електронного підпису.

## Ще один важливий висновок ВС щодо ІПК

Справа цікава не лише питанням електронного сертифіката резидентства.

Верховний Суд також зазначив, що індивідуальна податкова консультація повинна містити не простий перелік або цитування норм Податкового кодексу, а **конкретне роз'яснення щодо їх практичного застосування до обставин, описаних платником податків.**

Саме через відсутність належного практичного висновку ІПК ДПС у цій справі була визнана протиправною та скасована.

## Що це змінює на практиці

Рішення Верховного Суду суттєво посилює позицію українських компаній, які

працюють із нерезидентами держав, де сертифікати податкового резидентства вже видаються в електронному форматі.

Формальний аргумент про те, що «ПКУ не передбачає електронної довідки», після цієї постанови виглядає значно слабше. Визначальним стає не матеріальний носій документа, а його походження, форма, автентичність та виконання встановлених законодавством вимог.

**Водночас кожна виплату нерезиденту необхідно оцінювати окремо.** Наявність сертифіката резидентства є важливою, але не завжди єдиною умовою для застосування міжнародного договору. Залежно від виду доходу значення можуть мати статус бенефіціарного отримувача доходу, положення конкретної конвенції та фактичні обставини операції.

## Допомога «Компанії Вікторія»

Фахівці «Компанії Вікторія» супроводжують операції українського бізнесу з нерезидентами та допомагають визначити правильний порядок оподаткування виплат за міжнародними договорами.

Ми можемо:

- перевірити сертифікат податкового резидентства нерезидента;
- проаналізувати можливість застосування міжнародного договору;
- визначити ставку податку на доходи нерезидента;
- оцінити вимоги щодо бенефіціарного отримувача доходу;
- перевірити договір та структуру операції;
- підготувати запит на отримання індивідуальної податкової консультації;
- супроводжувати спір із ДПС.

**Для міжнародних виплат краще перевірити документи до здійснення платежу, а не після виникнення податкового спору.**